

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.О декана філологічного
факультету
доц. Крохмальний Р.О..

“31” серпня 2023 року

**ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ
З ХОРВАТСЬКОЇ МОВИ**

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
спеціалізація	<u>035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - хорватська</u>
факультет	<u>філологічний</u>

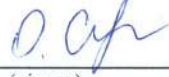
Програма державного іспиту з **Хорватської мови** для студентів 4 курсу за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - хорватська, "31" серпня 2023 року.

Розробники: **Васильєва Людмила Павлівна**, професор кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, доктор філологічних наук.

Програму державного іспиту розглянуто на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від "31" серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

(підпис)

(доц. Сорока О.Б.)

(прізвище та ініціали)

"31" серпня 2023 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від "31" серпня 2023 року № 1

"31" серпня 2023 року

Голова

(підпис)

(доц. Крохмальний Р.О.)

(прізвище та ініціали)

ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ З ХОРВАТСЬКОЇ МОВИ

Фонетика і фонологія

Фонетична і фонологічна системи хорватської мови, її найважливіші звукові морфонологічні особливості. Звуковий та фонемний інвентар мови. Основні правила щодо розподілу фонем. Хорватська просодична система. Система хорватського наголосу. Довгота. Інтонація, пауза, мелодика, темп, тембр. Мелодика та наголос у реченні. Фонетичні та морфонологічні чергування, їх відображення на письмі й у вимові. Рефлекси давнього «ятя» у написанні та вимові.

Морфологія

Частини мови. Самостійні, повнозначні і неповнозначні, похідні й непохідні слова. Іменник, граматичні категорії іменника. Граматичні та лексичні особливості іменника. Відмінювання іменника. Зразки відмінювання.

Прикметник. Основні граматичні категорії прикметника. Повна і коротка форми прикметника. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Дієслово, граматичні категорії дієслова (вид, спосіб, особа, час, стан тощо). Особові та безособові форми дієслів. Система часів у хорватській мові. Прості та складні форми. Система партиципів (партицип презента, партицип перфекта I, партицип перфекта II, пасивний партицип), їх роль у творенні дієслівних форм. Пасив. Зразки дієвідмінювання дієслів. Нерегулярні дієслова, суплетивні форми. Форми умовного способу. Наказовий спосіб.

Невідмінювані частини мови у хорватській мові. Прислівники. Значення прислівників. Ступені порівняння прислівників. Значення прийменників та прийменникових сполук, їх функції. Сполучники. Частки. Вигуки.

Синтаксис

Речення. Граматична будова речення Типи речень за складом. Типи речень за метою повідомлення. Головні та другорядні члени речення. Суб'єкт (підмет) та предикат (присудок). Категорії суб'єкта. Види предикатів. Категорії предиката. Об'єкт (додаток). Види об'єктів. Означення (атрибут та аппозиція) та обставина.

Складносурядні речення та їх типи.

Складнопідрядні речення та їх типи за змістом входження до структури речення. Складне речення, складене з речень різних типів.

Пряма та непряма мова.

Порядок енклітик у реченні.

Лексикологія і фразеологія

Лексика хорватської мови. Функціональний, територіальний, часовий поділ хорватської лексики. Синонімія, антонімія, омонімія тощо. Шляхи виникнення лексичної омонімії. Лексичні запозичення. Безпосереднє і непряме запозичення. Класифікація запозичень відповідно до мови-джерела. Основні групи запозичень за ступенем їх засвоєння хорватською мовою. Адаптація запозичень.

Фразеологія. Фразеологізми. Походження й види фразеологізмів за походженням та синтаксичною будовою.

Лексикографія

Хорватське словникарство. Перші хорватські словники. Лексикографічна діяльність у XVIII–на поч. XIX ст. Лексикографічні праці другої половини XIX ст. Сучасні лексикографічні видання.

Сучасне хорватське мовознавство: правописи, граматики, довідники

Сучасні хорватські правописи та граматики. Найважливіші сучасні мовознавчі праці. Персоналії в хорватській лінгвістиці. Хорватська мова серед інших слов'янських мов.

Головні особливості хорватської мови порівняно з іншими слов'янськими мовами. Стандартизована мова. Мовна норма.

Функціональні стилі хорватської мови

Стилістична диференціація мови, функціонування мовних стилів/підстилів. Науковий, публіцистичний, художній, адміністративний розмовний стилі хорватської мови та їх особливості.

Діалектологія

Класифікація середньо-південнослов'янських діалектів. Фонетичні, морфологічні, синтаксичні, лексичні особливості штокавського, кайкавського, чакавського та призренсько-тимоцького діалектів. Характеристика говірок штокавського діалекту. Характеристика говірок кайкавського та чакавського діалектів. Відомі хорватські діалектологи та їхні праці.

Історична граматика хорватської мови

Праслов'янська мова та окремі слов'янські мови. Періодизація розвитку хорватської мови.

Мова хорватської писемності і літератури XVIII-XIX ст. Національний рух в Хорватії в 30-40-і рр. XIX ст. Ілліризм і діяльність Людевита Гая та його однодумців. Діяльність Вука Караджича в Сербії. Єдина сербсько-хорватська мова. Сербсько-хорватська і хорватська мова у XX ст.

Зміни в розвитку голосних і приголосних. Палаталізації, вплив *j*, зміни в просодії. Розвиток граматичних категорій. Іменник. Прикметник. Займенник. Числівник. Дієслово. Невідмінювані частини мови.

Історія хорватської мови

Органічні і неорганічні ідіоми хорватської мови. Діалектна диференціація хорватської мови. Діалектна основа хорватської мови й особливості розвитку чакавського, кайкавського різновидів. Стандартизація хорватської мови з історичного погляду. Мовна ситуація на хорватських землях (IX–початок XIX століття). Іллірійці та розвиток хорватської мови. Філологічні школи у Хорватії у другій половині XIX ст. Мовна ситуація в колишній Югославії і мовні варіанти. Сербсько-хорватська мова – чотири корелятивні мовні варіанти. Розвиток хорватського мовного стандарту. Д. Брозович, З. Вінце, Р. Катичич про формування стандартизованої мови.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Брозович Д. Славянские стандартные языки и сравнительный метод // Вопросы языкознания. – 1967. – №1. – С. 3–33.
2. Васильева Л. Особенности формирования литературного языка у сербов и хорватов в период национального возрождения // Весн. Брэскага ун-та. – 2001. – №3. – С. 63–72.
3. Васильева Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002. – 344 с.
4. Дмитриев П.А. Некоторые особенности функционирования вариантной лексики сербохорватского/ хорватосербского литературного языка в периодической печати СР Сербии и СР Хорватии // Функционирование славянских литературных языков в социалистическом обществе. – М.: Наука, 1988. – С. 225–255.
5. Anić V. Rječnik hrvatskoga jezika. – Zagreb: Novi Liber, 1994. – 1263 s.
6. Babić S. Hrvatski jezik u političkom vrtlogu. – Zagreb: Mladost, 1990. – 332 s.
7. Babić S., Finka B., Moguš M. Hrvatski pravopis. – Zagreb: Školska knjiga, 1991. – 466 s.
8. Babić S. Štokavština i književni idiomi na njoj utemeljeni // Hrvatski dijalektološki zbornik. – 1985. – Br. 7. – S.13–28.
9. Barić E., Hudeček L., Koharević M. i dr. Hrvatski jezični savjetnik. – Zagreb: Pergamena, 1999. – 1660 s.

10. Barić E., Lončarić, Malić D. i dr. Gramatika hrvatskoga književnoga jezika. – Zagreb: Školska knjiga, 1990. – 461 s.
11. Brodnjak V. Razlikovni rječnik srpskoga i hrvatskoga jezika. – Zagreb: Školske novine, 1991. – 632 s.
12. Brozović D. O funkcioniranju jezika u jugoslavenskoj federaciji (Sociolingvistička situacija u jednoj višenacionalnoj evropskoj zajednici) // Književni jezik. – 1985. – Br.14/2. – S.65–85.
13. Brozović D. Gramatičke značajke hrvatskoga jezika // Jezik. – 1997. – Br.4. – S.127–135.
14. Brozović D. Standardni jezik. – Zagreb: Matica hrvatska, 1970. – 179 s.
15. Brozović D. Hrvatski jezik i njegovo mjesto unutar južnoslavenskih i drugih slavenskih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti // Hrvatska književnost u evropskom kontekstu. – Zagreb: JAZU, 1978. – S.9–83.
16. Brozović D. Aktuelna kolebanja hrvatske jezične norme // Jezik. – 1998. – Br.5. – S.161–176.
17. Brozović D. Povijesna podloga i jezičnopolitičke okolnosti // Hrvatski jezik. – Opole: Instytut Filologii polskiej, 1998. – S.3–34.
18. Grčević M. Die Entstehung der kroatischen Literatursprache. – Mannheim, 1995. – 175 s.
19. Hercigonja E. Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja. – Zagreb: Matica hrvatska, 1994. – 279 s.
20. Hrvatski jezik. – Opole: Instytut Filologii Polskiej, 1996. – 340 s.
21. Jonke Lj. Hrvatski književni jezik 19. i 20. stoljeća. – Zagreb: Matica hrvatska, 1971. – 390 s.
22. Jonke Lj. Književni jezik u teoriji i praksi. – Zagreb: Matica hrvatska, 1971. – 255 s.
23. Katičić R. Načela standardnosti hrvatskoga jezika // Jezik. – 1993. – Br.5. – S.170–180.
24. Maretić T. Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga jezika. Predgovor. – Zagreb, 1899. – 706 s.
25. Lisac J. Hrvatski dijalekti i jezična povijest. – Zagreb: Matica hrvatska, 1996. – 189 s.
26. Maretić T. Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga jezika. Predgovor. – Zagreb, 1899. – 706 s.
27. Mažuranić A. Slovnica hrvatska. – Zagreb, 1859. – 224 s.
28. Menac A. Hrvatska frazeologija. – Zagreb: Knjigra, 2007. – 270 s.
29. Moguš M. Povijest hrvatskoga književnoga jezika. – Zagreb: Globus, 1995. – 234 s.
30. Moguš M. Povijesni pregled hrvatskoga književnoga jezika // Babić S., Brozović D., Moguš M. i dr. Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnoga jezika. – Zagreb: Globus, 1991. – S.15–60.
31. Pranjković I. Hrvatski jezik. D. 4. Zagreb: Školska knjiga, 1998. – 114 s.
32. Samardžija M. Hrvatski jezik. D. 4. Zagreb: Školska knjiga, 1998. – 147 s.
33. Silić J. Norme standardnoga jezika // Hrvatski jezik. D.1. – Zagreb: Školska knjiga, 1998. – S.84–92.
34. Silić J. Nekoliko misli o normi // Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika. – Zagreb: Matica hrvatska, 1999. – S. 203–211.
35. Silić J. Hrvatski jezik kao sustav i kao standard // Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika. – Zagreb: Matica hrvatska, 1999. – S. 235–245.
36. Silić J. Hrvatski jezik. D. 1. Zagreb: Školska knjiga, 1998. – 101 s.
37. Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski književni jezici u sinkroniji i dijakroniji. Osijek, 2010. – 221 s.
38. Vince Z. Putovima hrvatskoga književnoga jezika. Zagreb: Matica hrvatska- 1978. – 324 s.
39. Збірник вправ із хорватської мови (Дієслово): навчальний посібник / Н.С.Хороз, М.Ю.Климець, М.Б.Василишин. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 156 с.
40. Українсько-хорватський тематичний словник / [укл. Л.П. Васильєва, Б.М. Сокіл, О. Б. Ткачук]. – Львів:ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 353 с.
41. Українсько-хорватський словник / [укл. Л.П. Васильєва, О. Б. Ткачук, В.В. Чумак] – Львів Київ: Словники України 2018. –630 С.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
81-89	B	4	дуже добре	
71-80	C		добре	
61-70	D	3	задовільно	
51-60	E		достатньо	
21-50	FX	2	незадовільно	не зараховано
0-20	F	2	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТА

90—100 балів

Студент демонструє глибокі знання навчального матеріалу; уміє, подаючи різні погляди, аналізувати явища у їхньому взаємозв'язку й розвитку; логічно й послідовно відповідає на поставлені запитання; добирає переконливі аргументи, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації; уміє застосовувати теоретичні знання для виконання практичних завдань;

81—89 балів

Студент демонструє ґрунтовні знання навчального матеріалу; дає аргументовані відповіді на поставлені запитання; логічно й послідовно відповідає на поставлені запитання, уміє застосовувати теоретичні знання у ході виконання практичних завдань;

71—80 балів

Студент демонструє міцні знання навчального матеріалу, загалом аргументовані відповіді містять певні (несуттєві) неточності; у відповіді помітний репродуктивний характер, студент недостатньо застосовує теоретичні знання під час виконання практичних завдань;

61—70 балів

Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, відповідь недостатньо аргументована, характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми, порушенням послідовності викладу; студент недостатньо застосовує теоретичні знання під час виконання практичних завдань;

51-60 балів

Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, не розрізняє основну та другорядну інформацію; відповідь недостатньо аргументована, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки, поверховість у розкритті теми; попри володіння основними теоретичними знаннями студент майже не застосовує їх для виконання практичних завдань;

21—50 балів

Студент демонструє незнання значної частини навчального матеріалу, припускається істотних помилок у відповідях на запитання, не вміє застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань;

00—20 балів

Студент демонструє незнання основної частини навчального матеріалу, припускається істотних помилок у відповідях на запитання, не володіє основними теоретичними знаннями.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Хорватська мова і література
Начальна дисципліна	Основна слов'янська (хорватська) мова

ДЕРЖАВНИЙ ІСПИТ

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Priložne oznake. Pridjevske dopune. Predikatni proširak.
2. Funkcionalna raslojenost leksika. Funkcionalni stilovi i razlike između njih.
3. Praktično pitanje:
 - 3.1. Kako se odrazio u hrvatskom jeziku praslavenski skup dj:
 - 1) š
 - 2) j
 - 3) ć
 - 4) đ
 - 3.2. U rečenici „Nikad ne reci nikad“ podcrtana riječ je:
 - 1) čestica
 - 2) usklik
 - 3) veznik
 - 4) prilog
 - 3.3. U kojoj je riječi došlo do jednačenja po mjestu tvorbe:
 - 1) najjači
 - 2) šetnja
 - 3) orašćić
 - 4) uhapsiti
 - 3.4. Odredite riječ u kojoj je glas č posljedica palatalizacije:
 - 1) čovječe
 - 2) pisac
 - 3) vožnja
 - 4) šuma
 - 3.5. Rečenica „Ja sam koji jesam“ je:
 - 1) predikatna
 - 2) objektna
 - 3) zaključna
 - 4) subjektna

Затверджено на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол № _____ від _____ р.